

Varsinais-Suomen maakunnan yhteistyöryhmän elinkeinojaoston kokous

Aika: 19.5.2021 klo 8.15 – 9.20

Paikka: Teams

Läsnä: jaoston jäsenet Sami Aalto, Jarkko Heinonen, Esa Höglblom (klo 9.00 alkaen), Ulla Knif Sund, Niko Kynnäräinen (klo 9.00 alkaen), Kalle Leinonen, Michael Lindholm (klo 8.30 asti), Olli Manner (klo 8.25-8.45), Anne Marjamäki (klo 8.45 alkaen), Jyrki Meri, Jyrki Moilanen, Hanna Munter, Timo Mäkelä (siht.), Tom Palenius, Petteri Partanen (pj), Outi Rannikko, Tapio Rintala (klo 8.35 alkaen), Pekka Sundman (klo 8.30 alkaen), Risto Tolonen, Esa Tuomisto, Erkki Virkki, Teppo Virta (klo 9.05 asti) sekä vieraat Panu Routila (klo 8.55 asti), Leevi Törämäkangas (klo 9.00 asti), Janne Virtanen ja Mikko Vähä-Sipilä (klo 8.30 alkaen)

1. Kokouksen avaus

Pj Petteri Partanen avasi kokouksen ja toivotti läsnäolijat tervetulleeksi kokoukseen aiheina Naantalın seudun teollisen tulevaisuuden selvitys Neste Oyj:n jalostustoimintojen päättyessä, Valtioneuvoston kohdentama lisärahoitus Naantalın rakennemuutostilanteen hoitoon sekä ELY-keskuksen REACT-EU -yritysrahoituksen painotukset sekä Suomen Kestävän Kasvun (RRF) ohjelmarahoituksen mahdollisuudet ja laajemmin vihreän siirtymän rahoitus.

2. Edellisen kokouksen muistio

Edellisen kokouksen (1.10.2020; pääaiheina ELY-keskuksen covid 19-poikkeusrahoitus, Finnvera Oyj:n ajankohtaiset, Business Finlandin covid19-poikkeusrahoitus ja ajankohtaiset sekä Yrityksen Kehittämisyksikön rahoituslinjauksen muuttaminen Varsinais-Suomessa) muistio oli lähetetty kaikille jaoston jäsenille 8.12.2021, korjattuna 10.2.2021 sekä nyt pidettävän kokouksen kutsun liitteenä 23.4.2021. Hyväksyttiin muistio.

3. Naantalın seudun teollisen tulevaisuuden selvitys Neste Oyj:n jalostustoimintojen päättyessä

Selvityshenkilöt Panu Routila ja Janne Virtanen esittivät "Naantalın seudun teollinen tulevaisuus" raporttia sekä tämänhetkistä tilannetta (liite 1). Esityksessä käytiin lävitse selvitystyön kulku vaiheittain, visio bio- ja kiertotalouden toimintojen alustasta, esille tulleet mahdollisuudet, hankeaihiot, ensimmäisen vaiheen kehitettävät alueet, työn jatkaminen sekä kehitysyhtiön perustaminen. Esityksessä nousi esille mm. ko. tontin (62 ha käytettävissä) erityislaatuisuus; olemassa oleva ympäristölupa, oma syväväylä, oma vedenpuhdistamo, prosessihöyryn saatavuus, sähkömerikaapeli Ahvenanmaalta. Myös hankeaihoita on jo nimetty, uusiakin tullut ja nyt on kiire saada näitä liikkeelle, jotta ehtivät vihreän siirtymän rahoitukseen.

Alueen kehittämiseksi on perusteilla selvityshenkilötyön jälkeen yleishyödyllinen kehitysyhtiö noin kahdeksi vuodeksi, mukaan lähdössä Naantalin, Raision ja Turun kaupungit, myös Neste Oyj ja Fortum Oyj tukevat yhtiötä merkittävillä rahasumilla. Yhtiö "ottaa kopin" jatkosta ja mm. tulee hakemaan Valtioneuvoston Naantalin rakennemuutostilanteen hoitoon kohdentamaa rahoitusta alueen kehittämiseksi. Rahoituksesta on keskusteltu myös Ilmastorahaston kanssa sekä laajemminkin valtion roolista, myös VVT on kiinnostunut asiasta.

Keskustelussa esille nousseita asioita:

- ekosysteemiajattelu hyvä lähestymistapa
- selvityshenkilöt: satamaliiketoiminnan kehittäminen ei nyt ole fokusalue
- selvityshenkilöt: uudet työpaikat keskiössä; 5-10 v. kuluessa kaksinkertainen määrä entiseen verrattuna
- selvityshenkilöt aikajänteestä: kehitysyhtiö kertoo aikatauluista jatkossa, kahden vuoden aikana kehitetään konsepti, toivottavasti tänä aikana jo muutama investointipäätös
- selvityshenkilöt: alueesta ei tule yleistä teollisuusaluetta, vaan bio- ja kiertotalouden keskittymä
- tärkeää ekosysteemin digitalisaatio, kytkentä korkeakouluihin ja elpymispaketin rahoituksen hyödyntäminen (kuten Kestävän Kasvun ohjelma); selvityshenkilöt: kaikkeen haettavaan teolliseen toimintaan liittyy digitalisaatio, alustat voivat olla toisiaan tukien joko fyysisiä tai digitaalisia. Kehitysyhtiön hallituksen tulossa mukaan myös 1-2 korkeakoulujen edustajaa muodostuen teollisuuden, tutkimuksen ja työntekijöiden "puuhamaa". Edellytykset korkeakoulu yhteistyöhön ovat hyvät perustuen myös uuteen tutkintosuuntaan.

4. Valtioneuvoston kohdentama lisärahoitus Naantalin rakennemuutostilanteen hoitoon sekä ELY-keskuksen ReactEu -yritysrahoituksen painotukset

ELY-keskuksen TeamFinland -koordinaattori Leevi Törmäkangas kertoi valtioneuvoston Keski-Suomen ELY-keskukselle kohdentamasta 400 t€:n Naantalin rakennemuutoksen hoitoon liittyvästä avustusrahoituksesta sekä Varsinais-Suomen liitolle allokoitusta 200 t€:n ns. AKKE-rahoituksesta (liite 2). ELY-keskus voi käyttää lisärahoitusta lain 9/2014 mukaisiin tukimuotoihin, eli yrityksen kehittämisavustukseen ja toimintaympäristön kehittämisavustukseen, Törmäkangas esitteli ko. avustusten erityispiirteitä. ELY-keskuksen rahoituslinjaus on päivitetty vastaamaan tilannetta ja ELY:llä on valmius tehdä päätöksiä kun soveltuvia hankkeita saapuu käsittelyyn. Törmäkangas kertoi, että alihankintaverkostoa on kontaktoitu asiassa. Rahoitusta voidaan käyttää myös haasteellisten tutkimus- ja kehittämishankkeiden valmistelutyöhön ja selvityksiin sekä toteutettavuustutkimuksiin (max. 15 000 avustus per hanke). Hankkeilla on toteutusaikaa käytännössä kesään 2023 asti, maksatukset haettava viimeistään syyskuussa 2023.

Törmäkangas esitteli myös ELY-keskuksen Kehittämisavustuksen REACT-EU -myöntövaltuuteen kohdistuvaa hakua (liite 2). Ko. rahaa on Varsinais-Suomessa käytettävissä n. 6,6m €, etusijalla ovat yritysten hankkeet (yrityksen kehittämisavustus). Rahalla on merkittävä vipuvaikutus yksityisen rahoituksen toteumassa. Kyselyitä myös toimintaympäristöhankkeisiin liittyen on tullut, mutta näitä rahoitetaan mikäli valtuutta jää vielä yritysten hankkeiden jälkeen. Hakemuksia on tullut n. 2M €:n edestä (17.5.2021), odotettavissa on selkeä piikki hakemuksissa ennen deadlinea 31.5.2021. Hakemukset arvioidaan kuten tavalliset yrityksen kehittämisavustukset. Rahoituskelpoisuus määritetään Länsi-Suomen yritysrahoitusstrategian 2021 perusteella. Varsinais-Suomessa rahoitusta voi hakea sekä kehittämistoimenpiteisiin että investointeihin. Merkittäviä investointihankkeita on tullut paljon odotettua vähemmän. Osittain syynä Business Finlandin kiertotalouden investointiavustus, jonka haku päättyi 16.4.2021. Tähän hakeneita yrityksiä on lähestytty ja informoitu kehittämisavustuksen rahoitusmahdollisuudesta. Törmäkangas esitti myös REACT-EU -rahoituksen erityiset painopisteet toimintalinjassa "Pk-yritystoiminnan vahvistami-

nen erityisesti digitalisaation ja vihreän talouden näkökulmasta" sekä lisäksi ”do no significant harm”-periaatteen eli että toteutuessaan hanke ei saa aiheuttaa merkittävää haittaa yhdellekään EU:n kestävän rahoituksen asetuksen kuudelle ympäristötavoitteelle.

5. Suomen Kestävän Kasvun (RRF) ohjelmarahoituksen mahdollisuudet ja laajemmin vihreän siirtymän rahoitus

Työ- ja elinkeinoministeriön hankejohtaja Mikko Vähä-Sipilä esitteli Suomen kestävän kasvun ohjelmaluonnosta (liite 3), jonka rahoitus tulee EU:n kertaluonteisesta elpymisvälineestä (Next Generation EU). Elpymisväline jakaantuu seitsemään ohjelmaan, joista elpymis- ja palautumistukiväline (RRF) on kooltaan ylivoimaisesti suurin. Suomen lopullinen ohjelmasuunnittelu on nyt loppuvaiheessa, suunnitelma toimitetaan Komissiolle 31.5.2021 mennessä. Elokuun loppuun mennessä ohjelma voi olla hyväksyttyinä ja ensimmäinen ennakkomaksu on tällöin mahdollista hakea (13 %). Suomen saanto on tämän hetken laskelmien mukaan noin 2 mrd €, päivitetty enimmäisrahoitusosuus lasketaan toteutuneiden lukujen perusteella kesäkuussa 2022 (sidoksissa reaalisin bruttokansantuotteen muutokseen). ”Allokaatiot” sisällytetään osaksi kansallista talousarviota, jo kuluvallekin vuodelle mutta suurin osa vuosille 2022 ja 2023. Hankepäättösten aika on sen jälkeen, kun rahoitus siirtyy osaksi Suomen kansallista talousarviota, kuluvallekin vuodelle on hakuja vielä tulossa. Haettava rahoitus on ”kilpailullista”, tuki yrityksille kanavoituu valtaosin Business Finland:n kautta, ELY:jen kautta kanavoituvan rahoituksen määrä on vähäinen.

Ohjelma painotukset muodostuvat neljästä pilarista: 1) Vihreä siirtymä tukee talouden rakennemuutosta ja hiilineutraalia hyvinvointiyhteiskuntaa (822 M€), 2) Digitalisaation ja datatalouden avulla vahvistetaan tuottavuutta ja tuodaan palvelut kaikkien saataville (217 M€), 3) Työllisyysasteen ja osaamistason nostaminen kestävän kasvun vauhdittamiseksi (633 M€) ja 4) Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen saatavuuden vahvistaminen ja kustannusvaikuttavuuden lisääminen (400 M€).

Rahoituksen EU-tason kriteerit ovat:

- maakohtaiset suositukset ja euroalueen suositukset
- pitkän aikavälin positiiviset vaikutukset ja rakennemuutoksen tukeminen
- investoinnit ja uudistukset muodostavat yhtenäisiä kokonaisuuksia.
- vihreän siirtymän (37 % rahoituksesta ja ”do no significant harm” -periaatteen noudattaminen) digitalisaation (20 % rahoituksesta) tukeminen
- investointi- ja uudistuskokonaisuuksien rahoituksen määräaikainen ja täydentävä luonne

Suomen ohjelma kriteerit ovat:

- investointi- ja uudistuskokonaisuuksilla tavoitellaan pitkän aikavälin positiivisia vaikutuksia.
- kokonaisuuksilla edistetään talouden rakennemuutosta.
- valmistelussa keskitytään suuriin ja vaikuttaviin kokonaisuuksiin, resurssit eivät hajaudu liian pieniin ja vaikuttavuudeltaan vähäisiin kohteisiin.
- kokonaisuuksilla saadaan liikkeelle yksityisiä investointeja ja tuetaan systeemisiä ratkaisuja.

Keskustelussa Vähä-Sipilä totesi, että ohjelma hyväksyttäneen Komissiossa ilman isoja muutoksia ja että rahoitushaut perustuvat pääosin nykyisiin välineisiin, ehkä joitain muutoksia on tulossa.

6. Elinkeinojaoston seuraavat kokoukset

Seuraava kokous pidetään syys-lokakuussa, tarkempi ajankohta ilmoitetaan myöhemmin

7. Kokouksen päättäminen

Pj kiitti esittäjiä informatiivisista esityksistä ja jaoston jäseniä aktiivisuudesta ja päätti kokouksen.

Muistion vakuudeksi

Timo Mäkelä
sihteeri

Liite 1: Naantalin selvityshenkilöiden esitys

Liite 2: TeamFinland koordinaattori Leevi Törmäkankaan esitys

Liite 3: hankejohtaja Mikko Vähä-Sipilän esitys